

Rezultati istraživanja o izboru studija među maturantima

maj 2008.

Infostud 3 doo
prijemni.infostud.com
tel: 024/670-066
e-mail: prijemni@infostud.com

Sadržaj

Sadržaj	2
1. O istraživanju	3
2. Osnovne karakteristike uzorka	4
3. Rezultati istraživanja	5
3a) Razlozi za upis na studije	5
3b) Oblast studija	6
3v) Gde studirati	7
3g) Izbor: fakultet ili visoka škola?	8
3d) Privatni ili državni	9
3đ) Kvaliteti studija	10
3e) Profesionalna orijentacija	11
3f) Priprema za prijemni	11
4. Rezime	12

1. O istraživanju

Istraživanje o izboru studija među maturantima osmišljeno je i realizovano od strane sajta prijemni.infostud.com, specijalizovanog veb sajta posvećenog upisu na fakultete i visoke škole.

Cilj istraživanja je da se ispituju stavovi maturanata – učenika četvrtih razreda srednjih škola u Srbiji o izboru studija (zašto nastavljaju obrazovanje, šta i gde će studirati, koji su im najvažniji kriterijumi prilikom izbora studija, kako se pripremaju za upis...). Anketno istraživanje je sprovedeno tokom aprila 2008. putem veb sajta <http://prijemni.infostud.com> a obaveštenje o mogućnosti učešća u anketi je poslato na adrese 284 četvorogodišnje srednje škole u Srbiji. U istraživanju su učestvovali samo maturanti tj. učenici četvrtih razreda. U ispitivanju je učestvovalo 804 ispitanika, koji su anketu popunjavali on-line, odnosno putem Interneta, bilo od svoje kuće ili u školi, te treba imati u vidu da uzorak ispitanika u ovom slučaju čine samo maturanti koji koriste Internet.

Premosti prijemni

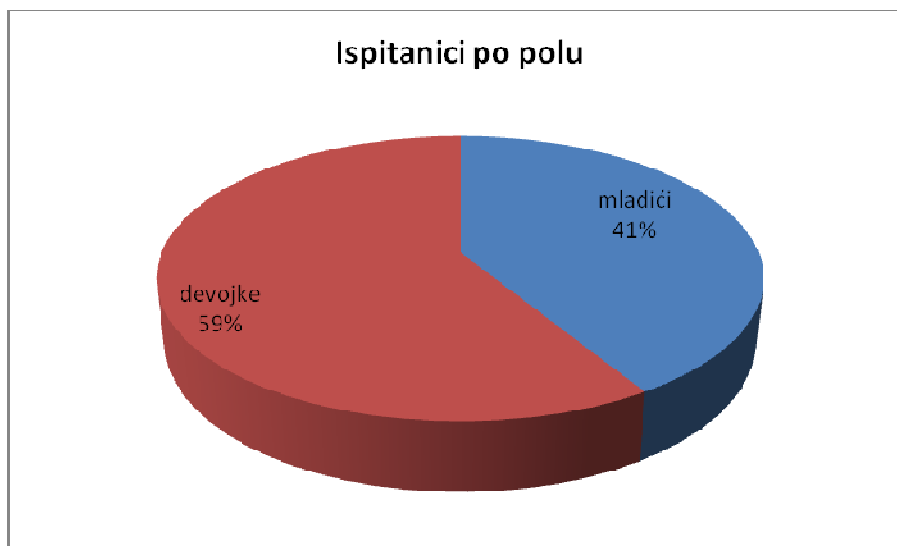
Svi državni i privatni fakulteti i visoke škole
na jednom mestu

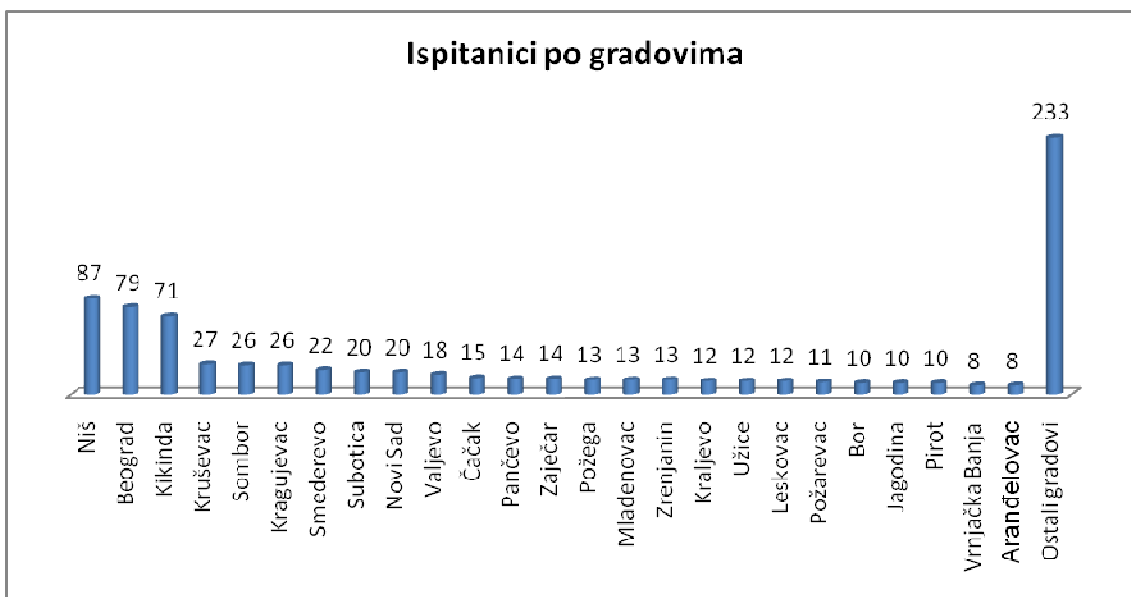
prijemni infostud.com
vredi studirati

www.prijemni.infostud.com

2. Osnovne karakteristike uzorka

U ukupnom uzorku bilo je za 18% više devojaka nego mladića.

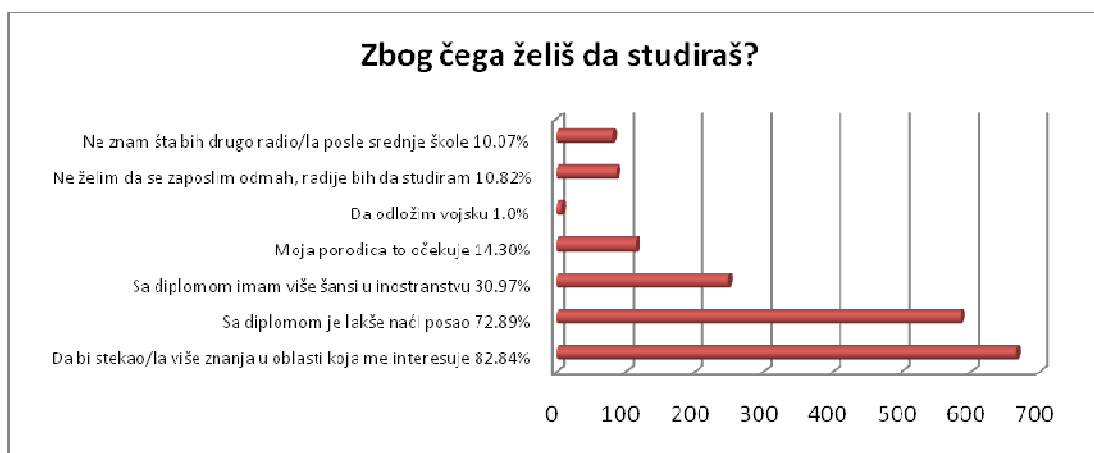
Od ukupno 804 ispitanika najveći broj dolazi iz Niša, njih 87, zatim iz Beograda 79, pa iz Kikinde 71. U anketi su učestvovali maturanti iz 105 gradova Srbije.

Učesnike ankete smo pitali i koji im je bio prosek na kraju trećeg razreda srednje škole. Najveći broj ispitanika, čitavih 56% su odlični učenici. Za njima slede oni sa prosekom između 4.0 i 4.49 kojih ima 17%. Broj anketiranih sa prosekom ispod 3.0 je skoro zanemarljiv.

3. Rezultati istraživanja

3a) Razlozi za upis na studije

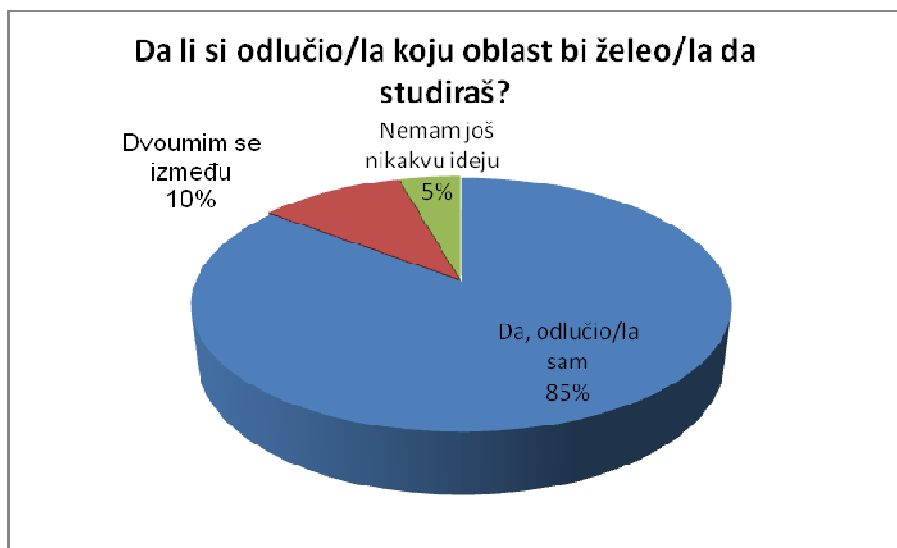
Istražujući razloge zbog kojih maturanti planiraju da nastave svoje obrazovanje, 82.84% ispitanika je izjavilo da žele da steknu više znanja u oblasti koja ih interesuje, a 72.89% ispitanika smatra da je sa diplomom lakše naći posao i to se pokazuju kao daleko najbitniji razlozi.

O šansama koje im diploma pruža u inostranstvu razmišlja oko trećine maturanata, dok skoro 11% ispitanika upisuje studije jer ne žele da se zaposle odmah. Takođe, svaki deseti ispitanik se odlučio za

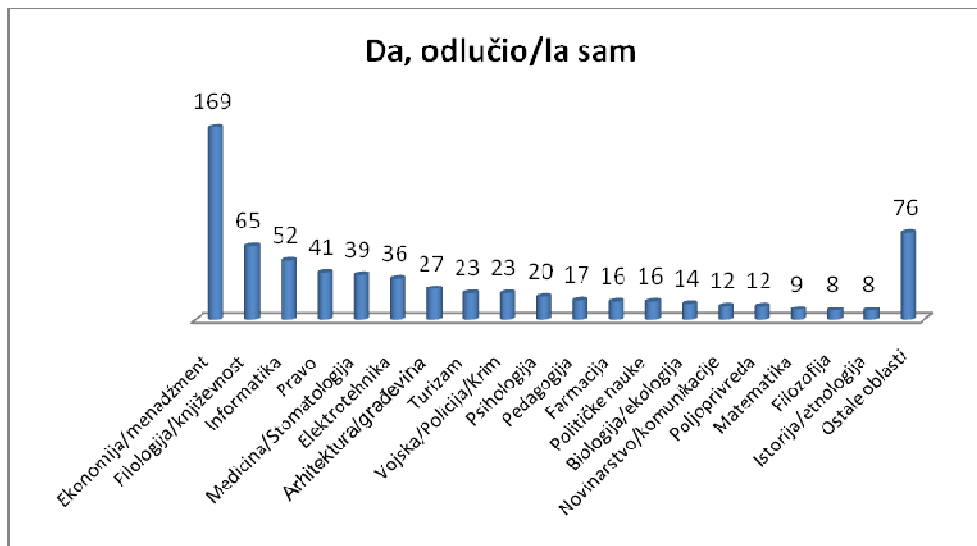
opciju studiranja jer ne zna šta bi drugo radio nakon završene srednje škole, a samo 1% maturanata se odlučuje za studije da bi odložili obavezno služenje vojnog roka.

Na ovo pitanje, ispitanici su mogli da daju više od jednog odgovora tj. odaberu više razloga koji su za njih odgovarajući.

3b) Oblast studija

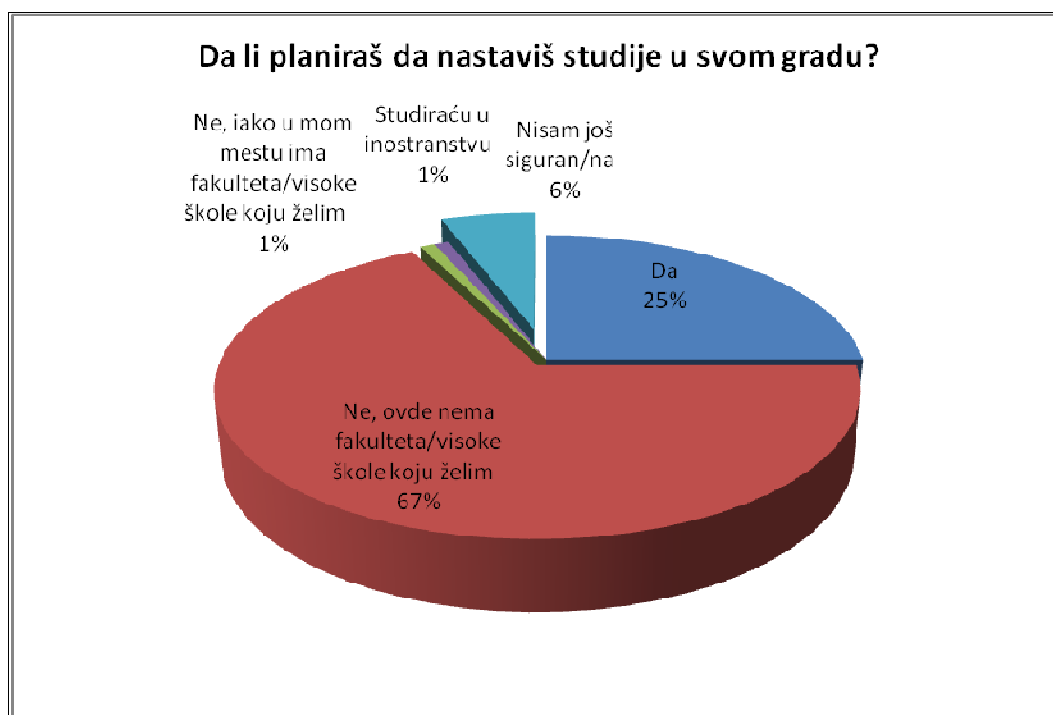
Čitavih 85% ispitanika već zna koju oblast bi želeli da studiraju, 10% se i dalje dvoume oko više oblasti, dok samo 5% i dalje nema nikakvu ideju šta bi voleli da studiraju.

Od ispitanika koji su se već odlučili koju oblast će studirati, najveći broj, 21% se odlučilo za ekonomiju / menadžment, dakle svaki peti maturant.

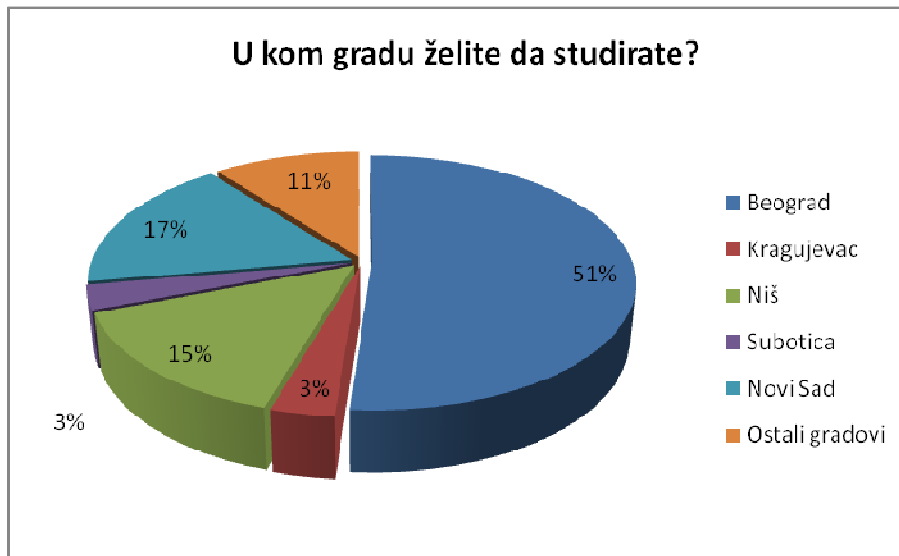
Oko 8% se odlučilo za filologiju / književnost, a 6.47% za informatiku. U popularnije oblasti spadaju i studije prava, medicine / stomatologije i elektrotehnike, dok za preostale oblasti vlada manje - približno jednako interesovanje.

3v) Gde studirati

Na pitanje o gradu u kom planiraju da studiraju, čak 67% maturanata je izjavilo da će menjati svoje mesto školovanja jer u njihovom gradu ne postoji adekvatan fakultet/visoka škola gde bi mogli studirati. Ovde treba imati u vidu da većina ispitanika dolazi iz gradova koji nisu univerzitetski ili iz manjih mesta u kojima nema fakulteta.

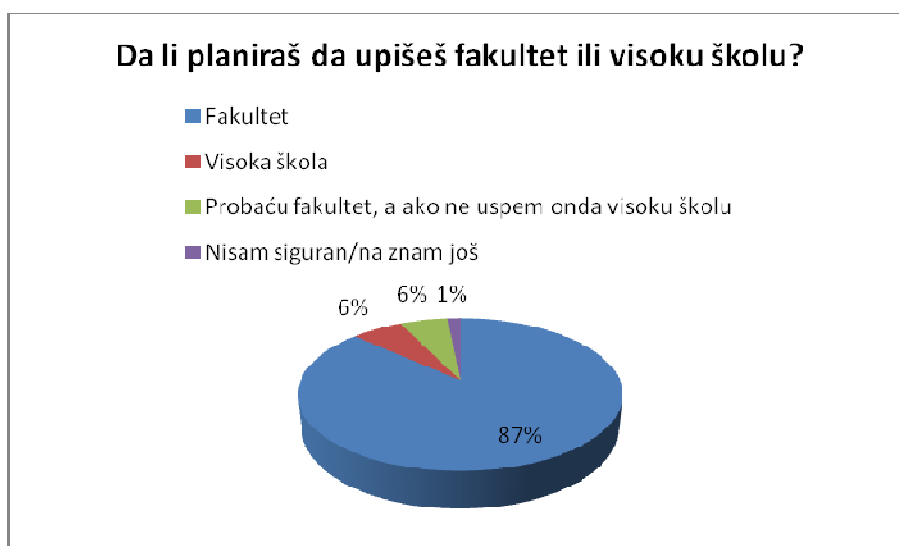
U svome gradu studije će upisati svaki četvrti ispitanik, a 6% ispitanika se i dalje nije odlučilo gde će studirati. Samo je 1% ispitanika dalo odgovor da će studije upisati u inostranstvu, a isti procenat je izjavio da će promeniti grad iako u njihovom gradu postoji fakultet / visoka škola iz oblasti koju bi želeli da studiraju. Kao glavne razloge za promenu grada, iako u njihovom mestu postoji fakultet / visoka škola iz oblasti koju bi želeli da studiraju, maturanti su naveli potrebu za osamostaljivanjem.

Više od pola ispitanika planira da svoje obrazovanje nastavi u Beogradu. Osim Beograda, popularni gradovi za studiranje su i Novi Sad i Niš, dok je nešto manje interesovanje za Kragujevac i Suboticu.

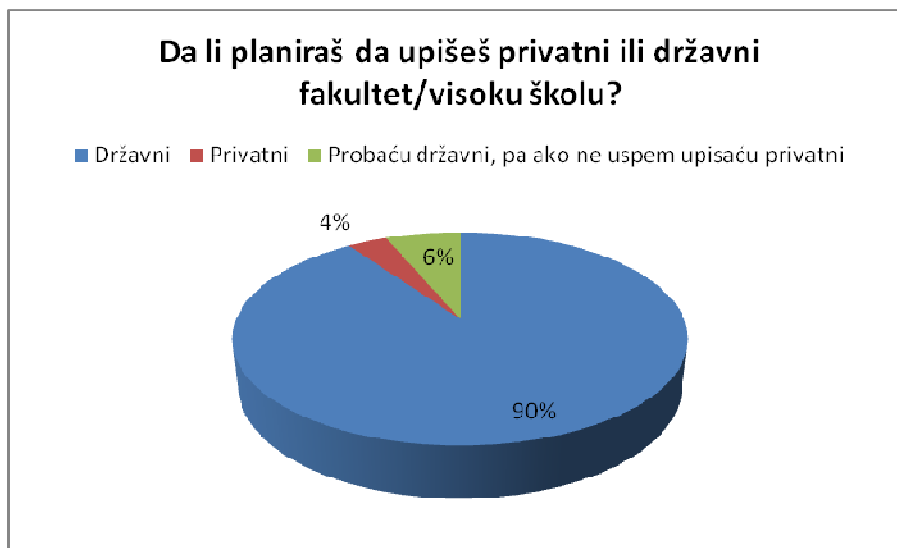
Ovde treba imati u vidu i da su Beograd (65 fakulteta i 26 visokih škola), Novi Sad (22 fakulteta i 3 visoke škole) i Niš (12 fakulteta i 1 visoka škola) - najveći univerzitetski centri u zemlji, dok Kragujevac ima 6 fakulteta i 1 visoku školu, a Subotica 3 fakulteta i 2 visoke škole. Navedeno je brojačano stanje sedišta državnih i privatnih fakulteta i visokih škola, bez isturenih odeljenja.

3g) Izbor: fakultet ili visoka škola?

I po ovom pitanju, ispitanici imaju jasno formiran stav. Većina učesnika ankete, njih 87% planira da upiše fakultet. Za strukovne studije se odlučilo 6%, dok će isti procenat pokušati da upiše fakultet, ali će upisati visoku školu ako ne uspe u toj nameri.

3d) Privatni ili državni

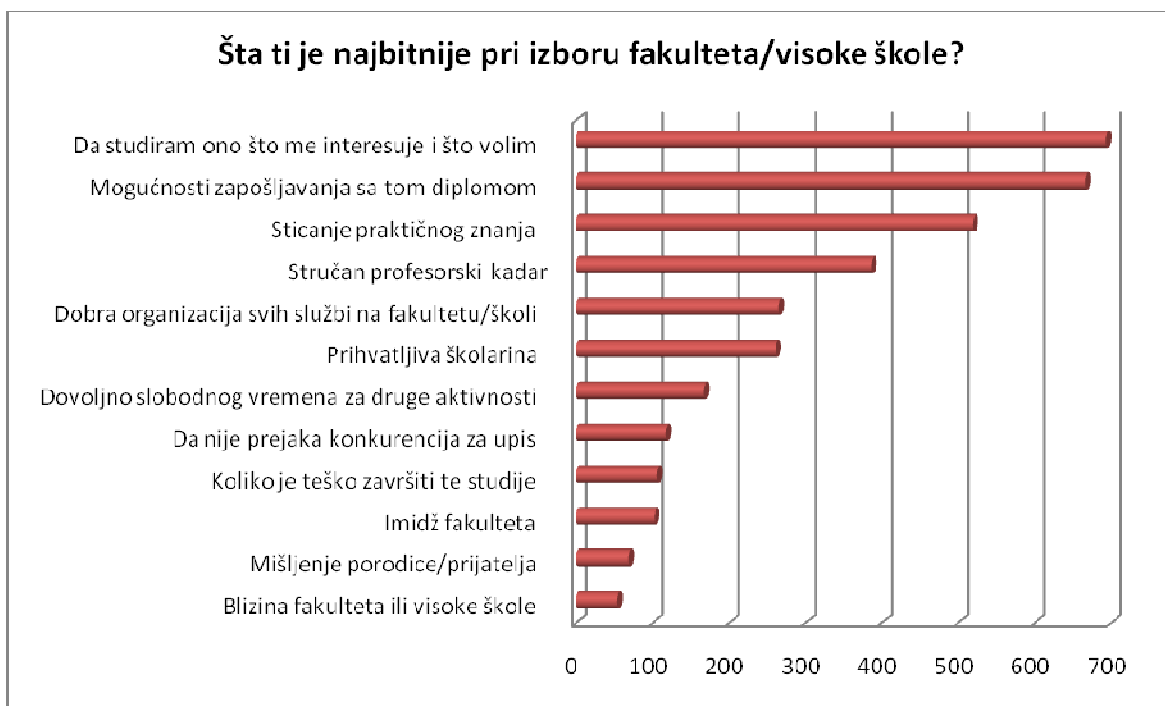

Apsolutna većina - 90% učesnika ankete se odlučilo da upiše državni fakultet / visoku školu, a 6% će pokušati da upiše državni ali će upisati privatni ako ne uspeju na državnom. 4% maturanata se odlučilo da upiše privatni fakultet.

Zanimljivo je da kao razloge za državne fakultete / visoke škole učesnici ankete najčešće navode razliku u ceni, tj. državne obrazovne institucije su jeftinije i postoji mogućnost studiranja na budžetu. Sledeći razlozi su veće mogućnosti zapošljavanja, priznatost studija i kvalitet nastave, a rašireno je i mišljenje da se na privatnim fakultetima / visokim školama "kupuje" diploma (skeptizam). Mnogi maturanti su svesni porodične finansijske situacije i da bi studiranje na privatnom fakultetu / visokoj školi opteretilo kućni budžet i to navode kao jedan od razloga zašto žele da upišu državne institucije.

Maturanti koji su se odlučili za privatne fakultete / visoke škole kao glavne argumente navode lakši upis, zagarantovano zaposlenje, posvećenost studentima i „nemoranje učenja dosadnih / nepotrebnih / smaračkih predmeta“.

3d) Kvaliteti studija

Na pitanje o najbitnijim kriterijumima koji presuđuju o izboru studija, po mišljenju ispitanika najbitnije je da studiraju ono što ih interesuje i ono što vole – kako je istaklo 86% ispitanika, kao i mogućnosti zapošljavanja – po mišljenju 83% maturanata. Budućim studentima je veoma bitno i sticanje praktičnog znanja (65%) kao i stručan profesorski kadar (48%), a važna im je i dobra organizacija studentskih službi (33%) i prihvatljiva školarina (32%).

Prema mišljenju 21% ispitanika, uz obaveze na studijama treba da im ostane dovoljno slobodnog vremena za druge aktivnosti, a otprilike svakom osmom maturantu je bitno i koliko je teško upisati i završiti studije, dok su maturantima prilikom izbora fakulteta najmanje važni imidž fakulteta, mišljenje porodice i prijatelja, kao i blizina fakulteta/visoke škole.

Prilikom odgovaranja na ovo pitanje, ispitanici su mogli da označe više odgovora koji su za njih adekvatni.

3e) Profesionalna orijentacija

Na pitanje o profesionalnoj orijentaciji, pola ispitanika je dalo odgovor da su bili ili razmatraju da odu na profesionalnu orijentaciju, 22% uopšte ne zanima profesionalna orijentacija, dok čak 28% maturanata ne zna šta je to.

3f) Priprema za prijemni

27% ispitanika uopšte ne planira posebnu pripremu za predstojeći prijemni ispit jer smatra da im je postojeće znanje dovoljno da upišu studije. Pritom treba imati u vidu da su preko polovine ispitanika učenici sa odličnim uspehom u školi.

Ostatak ispitanika planira da se priprema, ali polovina njih još nije donelo odluku gde će se pripremati. Od onih koji znaju gde će se pripremati najveći broj će se spremati na organizovanim pripremama na fakultetu, kao i kod privatnih profesora.

4. Rezime

Prema rezultatima ankete sprovedene među maturantima putem sajta prijemni.infostud.com, **osnovna motivacija za studiranje maturantima je želja da steknu više znanja iz oblasti koje ih interesuju (83% njih je to navelo ovaj razlog), kao i razmišljanje da će sa fakultetskom diplomom lakše naći posao (73%). Na trećem mestu je očekivanje da će kao akademski građani imati više šansi u inostranstvu, što je navelo oko trećine ispitanika.** Razlozi koji nemaju mnogo veze sa sticanjem znanja, kvalifikacija i njihovom upotrebom se ipak ređe navode (porodica očekuje da studiram – 14% , izbegavanje vojske – 1%), međutim zanimljivo je da otprilike svaki deseti maturant želi da studira zato da ne bi morao da se zaposli ili zato što ne zna šta bi drugo radio.

Među budućim studentima najviše vlada interesovanje za državne fakultete i to za studije u oblasti ekonomije i menadžmenta (21%), a zatim slede filologija i književnost (8%) i informatika (6,47%). U popularnije oblasti spadaju i studije prava, medicine / stomatologije i elektrotehnike, dok za preostale oblasti vlada manje - približno jednako interesovanje.

U izboru konkretnog fakulteta, odnosno visoke škole, maturanti pokazuju visoki osećaj za praktičnost i razmišljanje o svojoj budućnosti nakon studija. **Na prvom mestu razloga za izbor fakulteta / škole je ipak želja da studiraju ono što vole (86%) ali nju odmah prate procena mogućnosti zaposlenja sa diplomom odabranog fakulteta / škole (83%), kao i sticanje znanja koje će moći da upotrebe u praksi (65%).** Među razlozima koji se često navode su i stručan profesorski kadar i prihvatljiva školarina.

Ovi rezultati su u skladu sa podacima sa najposećenijeg sajta za zapošljavanje, poslovi.infostud.com, prema kome se oko polovine ponuđenih radnih mesta odnosi na oblasti opšte ekonomije, trgovine i marketinga, menadžmenta, konsaltinga i administracije (<http://poslovi.infostud.com/info/trazena-zanimanja/>). Izgleda da su maturanti solidno procenili koji su traženi profili na tržištu rada.

Međutim, **u objašnjenjima zašto se apsolutna većina maturanata odlučuje za državne obrazovne institucije (čak 90%) raste značaj finansijskih faktora - državni fakulteti su jeftiniji i postoji mogućnost studiranja na budžetu. Sledeći razlog je priznatost studija i kvalitet nastave.** Rašireno je i mišljenje da se na privatnim visokoškolskim ustanovama do diplome lakše dolazi ili se ona „kupuje“. **Maturanti koji će studirati na privatnim fakultetima, međutim, kao glavne argumente za tu odluku navode lakši upis, garantovano zaposlenje, posvećenost studentima, izbegavanje učenja dosadnih ili nepotrebnih teorijskih predmeta.**

Generalno, oko dva meseca pred početak prijavljivanja za prijemne ispite, većina maturanata je donela jasnu odluku o tome šta će studirati, kao i gde će studirati. Svaki deseti se još dvoumi, a svega 5% još nema ideju šta će studirati. S obzirom da je prijemni već bio blizu u vreme istraživanja, odlučnost maturanata je relativno očekivana, ali je **tome verovatno doprinela i činjenica da je**

polovina maturanata išla na profesionalnu orijentaciju ili o tome razmišlja, dakle moglo bi se pretpostaviti da imaju svest o potrebi izbora pravog profesionalnog usmerenja za sebe.

A da bi upisali taj željeni fakultet ili visoku školu, većina maturanata koji posećuju sajt prijemni.infostud.com je svesna da treba i da se dodatno potrudi, te će **više od dve trećine njih ići na pripremu za prijemni ispit, dok 27% maturanata tvrdi da im je postojeće znanje dovoljno** za prolaz na prijemnom.

Očekivano, **najveća gužva na prijemnim ispitima biće u većim gradovima i većim univerzitetskim centrima (Beograd, Novi Sad, Niš)**, čemu je razlog i to da **2/3 ispitanika u svom mestu nema željeni fakultet ili visoku školu**. Mali broj onih koji hoće da odu iz svog mesta iako u njemu postoji fakultet ili škola koju žele da upišu (svaki stoti), to bi učinili iz želje da žive u Beogradu i da se osamostale.